

**Without prejudice to meaning,
czyli o czytelności angielskich
umów konsumenckich**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 169 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Traktatu Rzymskiego), a następnie przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z 25.10.2011 r. w sprawie praw konsumentów (zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady), rozdz. II art. 5 ust. 1 oraz rozdz. III art. 6 ust. 1, tym samym zgodnie z przepisami prawa każdego kraju członkowskiego UE, ustawodawca nakłada na przedsiębiorcę obowiązek wyposażenia konsumenta w sposób jasny i zrozumiały w informacje dotyczące głównych elementów umowy, m.in. cech dostarczanych towarów lub usług, danych identyfikujących przedsiębiorcę, warunków płatności, dostawy, sposobu realizacji umowy czy jej rozwiązania.

Realizacja takiego obowiązku wymaga nie tylko dużych umiejętności językowych, ale także kompetencji komunikacyjnej nadawcy eksperta, zwłaszcza gdy odbiorcą komunikatu jest laik, a więc osoba, która nie posiada wiedzy prawniczej oraz umiejętności interpretacji pojęć opisywanych za pomocą terminów bądź innych konstrukcji i form języka specjalistycznego.

Opracowanie ma być odpowiedzią na problemy, z jakimi twórca umowy może się zderzyć, próbując wypełnić obowiązek transparentności umowy nałożony przez ustawodawcę. Zarówno dyrektywa 2011/WE, jak i brytyjska ustawa o prawach konsumenta z 2015 roku nie definiują, w jaki sposób należy realizować ten obowiązek, a przede wszystkim – jak rozumieć transparentność umów, która niewątpliwie powinna obejmować nie tylko zakres językowy, ale także samą strukturę dokumentu. Publikacja to analiza zarówno dotychczasowych praktyk twórców brytyjskich umów konsumenckich oraz ich wyborów językowych, jak i zastosowanych rozwiązań graficznych. W książce omawiam przykłady naruszenia zasad dobrej komunikacji, skupiając się na jakości przekazu. Przedstawiam także rozwiązania pomagające realizować obowiązek czytelności umów konsumenckich zawartych na odległość. Omawiam również zagadnienia związane z modernizacją języka prawa oraz zasadami skutecznej komunikacji pomiędzy nadawcą ekspertem a odbiorcą laikiem. Analiza oparta jest na autentycznych tekstach brytyjskich umów konsumenckich zebranych po 2015 r., a więc po wprowadzeniu obowiązku transparentności języka umów konsumenckich, który to obowiązek przyjęło Zjednoczone Królestwo na mocy ustawy o prawach konsumenta, tj. Consumer British Act 2015 [cz. 2, sekcja 68 ust. 1–2]. Korpus badawczy stanowi ok. 200 tys. słów. Umowy dotyczą dostarczania towarów, usług oraz treści cyfrowych, np. sprzedaży usług dostarczania mediów, sprzętania, pobierania lub strumieniowania źródeł elektronicznych czy dostarczania sprzętu elektrycznego i jego montażu.

Publikacja składa się z pięciu rozdziałów. W pierwszym przedstawiam przypadki ilustrujące poszczególne etapy zawierania umowy, z uwzględnieniem roli języka i wpływu wyborów językowych na skuteczność umowy. Drugi rozdział to analiza umowy jako aktu komunikacji. Omawiam w nim kontekst, w jakim do niego dochodzi, rolę nadawcy oraz odbiorcy i odpowiedzialność, która na nich spoczywa, aby akt komunikacji mógł być uznany za skuteczny. Analizuję również relację między językiem ogólnym a specjalistycznym w umowie konsumenckiej jako przykład środowiska reprezentującego heterogeniczną wspólnotę językową. W trzecim rozdziale przedstawiam charakterystyczne właściwości językowe umowy. Czwarty rozdział to ilustracja dotychczasowych działań podjętych przez twórców brytyjskich umów konsumenckich oraz ich rozwiązania realizacji obowiązku transparentności i czytelności umów konsumenckich. W ostatnim rozdziale proponuję zasady, na które składają się różne rozwiązania językowe oraz pozajęzykowe mające pomóc autorowi umowy w stworzeniu umowy konsumenckiej jako tekstu fachowego, użytecznego dla konsumenta, a więc osoby, która nie posiada wiedzy specjalistycznej.

Dr Anna Sobota

Gdańsk, lipiec 2025

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl